

MALTA

QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS**

Seduta ta' l-14 ta' Lulju, 2004

Appell Civili - Ghawdex Numru. 9/2003/1

Christianne Vella

vs

Ruben Farrugia

Il-Qorti,

Fis-6 ta' Ottubru, 2003 it-Tribunal ghal Talbiet Zghar (Ghawdex) ippronunzja s-segwenti sentenza fl-ismijiet premessi:-

“It-Tribunal;

Ra l-avviz tat-talba li jghid hekk:

“Ghid inti konvenut ghaliex ma ghandekx tigi dikjarat responsabbli ghall-incident stradali illi gara fil-1 ta' Novembru 2002 fi Triq Fortunato Mizzi, Victoria, Ghawdex bejn il-vettura RUB 870 misjuqa minnek; u dik LCB 824 misjuqa mill-attrici; u konsegwentement tigi kundannat

Kopja Informali ta' Sentenza

thallas id-danni kollha sofferti mill-attrici per konsegwenza tal-istess incident, ghal liema incident tahti unikament inti minhabba illi ma osservajtx ir-regolamenti tat-traffiku soqt b'mod traskurat, u inqast illi izzomm 'a proper look out' kif ukoll ghaliex inti oltrepassajt il-linja medjana.

Bl-interessi fuq din is-somma.

Bl-ispejjez tal-kawza, kif ukoll l-ispejjez tal-ittra nterpellatorja tat-18 ta' Novembru 2002; u tal-ittra ufficjali prezentata kontestwalment ma' dan l-avviz kontra l-kumpanija assikuratrici tieghek.

Bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni illi ghaliha minn issa inti imsejjah."

Ra r-risposta:

"Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenut:

Jeccepixxi bil-qima:-

1. Illi t-talbiet attrici huma nfundati fid-dritt u fil-fatt u dan stante illi l-incident meritu ta' din il-kawza sehh unikament tort ta' sewqan traskurat, nuqqas ta' osservanza tar-regolamenti tat-traffiku minn naha ta' l-attrici kif ukoll minhabba l-fatt illi l-attrici naqset milli zzomm a *proper lookout* u di fatti oltrepassat il-linja medjana u ghaldaqstant l-istess attrici hija unikament responsabbli ghall-incident;
2. Illi fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost l-ammont kif pretiz mill-attrici huwa wiehed esagerat.
3. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra ufficcjali responsiva ta' l-istess kumpanija assiguratrici tal-hamsa (5) ta' Frar, elfejn u tlieta (2003).

Bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni illi ghaliha minn issa inti msejjha."

Sema' x-xhieda u ra d-dokumenti esibiti;

Ikkunsidra:

Illi jirrizulta kemm minn dak li ntqal lis-surgent a tempo vergine kif ukoll mid-deposizzjonijiet quddiem dan it-Tribunal, kemm mill-attrici u x-xhieda okulari li pproduciet, kif ukoll mill-konvenut u x-xhud tieghu, li l-attrici kienet wiegfa x'hin il-konvenut baqa' diehel gewwa fiha huwa u niezel fi Triq Fortunato Mizzi fid-direzzjoni tax-Xewkija. Jirrizulta wkoll illi huwa lanqas biss lemah lill-attrici u nduna biss wara li sehhet il-habta. Kemm qablu kif ukoll warajh fl-istess direzzjoni tieghu ghaddew karozi li baqghu ghaddejjin bla problemi ta' xejn. Kien biss il-konvenut li habat mal-attrici. Dan juri nuqqas ta' attenzjoni fis-sewqan da parti tal-konvenut li kienet il-kawza prossima tal-incident.

Ma jirrizultax li l-attrici kienet qieghda tostakola l-karreggjata tal-konvenut.

L-attrici qalet ukoll li l-vettura taghha giet angolata kif jidher fl-iskizz billi ddawwret bl-impatt; difatti l-vettura taghha meta sehhet il-habta kienet prattikament parallela mat-tul tat-triq. Din il-verzjoni hija kkorroborata mija fil-mija mil-lokalizzazzjoni u t-tip tal-hsarat sofferti – li huma t-tnejn fuq il-genb lemini ta' quddiem taz-zewg karozi rispettivi u migburin lura.

Dwar il-quantum tal-hsarat, iridu jitnaqqsu LM20 mill-ammont mitlub ta' LM587.52 minhabba zball da parti tal-panel beater.

Ghaldaqstant it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jilqa' t-talbiet attrici kif dedotti fl-avviz tat-talba; isib lill-konvenut unikament responsabbli ghall-incident, jikkundannah ghall-hlas ta' LM567.52 bl-imghax mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-hlas effettiv u bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra interpellatorja tat-18.09.2002 u tal-ittra ufficjali pprezentata kontestwalment mal-prezentata tal-avviz a kariku tal-istess konvenut.”

Il-konvenut appella kontra din is-sentenza b'aggravji dwar l-apprezzament ta' fatt li ghamel it-Tribunal u tal-attribuzzjoni ta' htija li dan ghamel fil-konfront tieghu. Huwa jissottometti b'sostenn ta' l-istess aggravji dawn l-elementi ghall-konsiderazzjoni ta' din il-Qorti, u cjoe`:

- i. li gie provat li l-attrici kienet qeghda tostakola l-karreggjata tieghu;
- ii. li mhux minnu li l-car tal-attrici ddawret b'rizultat tal-incident in kwantu gja qabel ma dan sehh l-istess vettura kienet angolata; u
- iii. lanqas ma kellha titwemmen il-versjoni tal-istess attrici illi din kienet wieqfa qabel il-habta.

Il-Qorti ezaminat il-fatti kif jirrizultaw mill-kumpless tal-provi u r-regolamenti tas-sewqan applikabbli ghall-fatti li minnhom jirrizultaw u tista' tghid mill-ewwel illi ma ssibx raguni ghax ghandha tid-disturba l-apprezzament li ghamel it-Tribunal fil-konsiderazzjonijiet tieghu u fil-konkluzjoni minnu raggunta.

Evidentement l-appellant ma jidherx li apprezza bizzejjed il-fatturi li jaddossawlu l-htija ghall-incident. Dawn jinkludu dawn l-aspetti:-

- i. Filwaqt li hu minnu li hu jghid li waqt li kien ghaddej, il-car tal-attrici appellata "ghamlet 'swerve' ghal fuqi" (fol 67), aktar il-quddiem, fuq domanda tat-Tribunal, jistqarr li lilha ma rajhiex (fol 68) u jzid jghid li hu nduna biha "x'xhin missejna ma' xulxin" (fol 74). Anzi, skond PS 1040 John Grima (fol 51) il-konvenut kien ammetta mieghu li kien induna bl-attrici wara li habat mal-car taghha. Dan jattalja ma' dak mistqarr mill-konvenut innifsu: "kont niezel, kif hassejt id-daqqa, qisni ppanikkjajt ghax lanqas stennejt li ha nahbat" (fol 76).
- ii. Huwa accettat miz-zewg sewwieqa illi qabel il-habta kienu ghaddew vetturi ohra qabel ma wasal il-konvenut. Ara xhieda tal-attrici (fol 8) u dik tal-konvenut (fol 74).

iii. Huwa accettat ukoll illi l-attrici kellha l-indicator mixghul biex tissenjala fejn riedet tmur. Dan jikkonfermah mhux biss il-konvenut (fol 75) izda wkoll ix-xhieda okulari Anthony Zammit (fol 33) u Miriam Hili (fol 37).

iv. L-attrici ssostni li qabel l-impatt il-car taghha kienet ghad-dritt. Anke hawn din il-versjoni taghha hi korroborata mix-xhieda okulari msemija. Tkompli tixhed illi l-car taghha spiccat naqra angolata mad-daqqa. Kuntrarjament ghal dak enfazzat mill-appellanti din il-Qorti ma tara l-ebda kontradizzjoni bejn din ix-xhieda tal-appellata u r-rakkont minnha moghti 'a tempo debito' lissurgent li nvestiga l-incident. Ragonevolment il-kliem taghha "fejn sibtuni" kellu jigi ntiz li kien qed jikkwalifika, kif ukoll jaccetwa, il-fatt li kienet sosta u bl-"indicator on", u mhux ukoll li kienet gja angolata jew inondanti l-karreggjata tal-konvenut qabel l-impatt.

v. Ta' rilevanza wkoll ghall-iskop ta' rikostruzzjoni tad-dinamika tal-incident huma l-hsarat subiti fil-vettura tal-attrici kif evidenzjat ukoll mir-ritratti (fol 22). Fil-fehma tal-Qorti l-livell tad-daqqa u n-natura taghha huma aktar konfacenti mal-fatt li kienet il-vettura tal-attrici li giet investita u mhux vice-versa. Hu certament sinifikattiv illi l-car tal-appellant ma garrbet l-ebda daqqa ta' sostanza hlief fil-mudguard taghha. Ara xhieda tal-istess appellant a fol 75. Wiehed logikament jifhem illi kieku kellha tigi accettata l-verzjoni tal-appellant illi l-attrici 'swervjat' ghal fuqu l-car tieghu kienet certament tissubixxi impatt aktar qawwi minn semplici daqqa ta' entita` mhux kbira hafna fil-mudguard (ara ritratti fol 77).

Premessi dawn il-fatti u l-osservazzjonijiet dwarhom hi l-ferma konvinzjoni ta' din il-Qorti illi l-appellanti ma kienx qed izomm 'a proper look out', ghax kieku verament kien attent ghal dak li kien qed jigri quddiemu fit-triq u li kien 'in plain view' kien certament jevita li jahbat mal-car ta' l-appellata li, kif rilevat, kienet oggett stazzjonarja. Minn dak estratt mill-provi, mill-istess dinamika ta' l-incident, u mill-ammissjoni tal-istess appellant li lill-attrici ma rajhiex,

Kopja Informali ta' Sentenza

kien hemm bizzejjed elementi biex ir-responsabilita` shiha ghall-akkadut tigi addossata lill-appellanti.

Effettivament jista' jinghad ukoll illi lanqas f'din is-sede l-appellanti ma rnexxielu jwaqqa' jew ixellef il-presunzjoni illi, kif jinghad mill-**Gibb** ("The Trial of Motor Car Accident Cases pagna 73, sec. 90) u ribadit fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appel in re "**James Attard -vs- Alfred Desira**", 21 ta' Mejju 1986, "when a stationary car is struck by a moving one the driver of the moving car is usually liable".

Ghal dawn il-motivi l-appell interpost qed jigi respint u s-sentenza appellata, konfermata, bl-ispejjez anke ta' din l-istanza a karigu tal-konvenut appellant.

Onor. Imhalled Philip Sciberras LL.D.

Deputat Registratur

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----